

ZAMYSLENIE NAD KOMUNIKOVANÍM ŠTATISTIKY V MÉDIÁCH

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT - PSY 117

Júlia Čechová
450589, Psychologie

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, PhD.
Mgr. Jan Širůček

Datum odevzdání: 1. 5. 2016

Fakulta sociálních studií MU, 2015/2016

Úvod

Cieľom tejto seminárnej práce bude porovnať pôvodný výskum Personality of adults who were born very **pretern** s interpretáciou výskumu v populačnom článku.

Zámerom porovnania týchto dvoch článkov je zamyslieť sa nad komunikovaním štatistiky v populačných médiách a poukázať na absenciu štatistík pôvodného výskumu v článku, ktorá môže zapríčiniť u čitateľa zmätenosť.

Výskum o predčasne narodených deťoch a ich osobnostných charakteristikách v dospelosti

Kolektív autorov z University of Warwick zahájila v roku 1985/1986 longitudinálne štúdium detí, ktoré sa narodili predčasne- ich gestačný vek dosahoval menej ako 32 týždňov alebo ich váha dosahovala menej ako 1500 gramov. Výskumnú vzorku tvorilo 200 predčasne narodených detí (PND) a 197 donosených detí (DD) tvorilo kontrolnú vzorku. Výskum prebiehal na území južného Bavorska v Nemecku. Metóda tejto štúdie spočívala v hodnotení osobnostných charakteristík PND v ich dospelosti- vek 26 rokov pomocou testov Big Five, Broad Autism Phenotype Questionnaire, Arnett Inventory of Sensation Seeking.

Výskum skúmal rozdiel v osobnostných charakteristikách medzi DD a PND, mieru neuroticizmu, introverzie, náchylnosť k autizmu a mieru ochoty podstúpiť riziko. Výsledky ukázali u predčasne narodených výrazne vyššie skóre v oblasti neuroticizmu, introverzie a v náchylnosti k autizmu, ale zároveň aj vysoké skóre na škále prívetivosti a svedomitosti-zásadovosti. Na škále introverzie a neuroticizmu dosiahli výsledky predčasne narodených detí (PND) a donosených detí (DD) štatisticky významných rozdielov ($p < 0,001$), Cohenovo d , ktoré značí mieru významnosti rozdielov však dosahovalo hodnoty od 0,03 do 0,61, čo znamená malý až stredný efekt. Výsledky, ktoré sa k vysokej náchylnosti k autizmu, mali vysokú konzistenciu a reliabilitu, Cronbachova alfa dosahovala hodnotu 0,90 a pri určovaní miery ochoty podstúpiť riziko, dosahovala hodnotu 0,68. Druhým zámerom výskumu bolo zistiť vzťah rozdielných osobnostných charakteristík a nižších kognitívnych schopností PND. Podľa výsledkov výskumu zmeny v osobnostnom faktore PND nesúvisia s inteligenciou a kognitívnymi schopnosťami, hoci IQ PND je nižšie ako u DD, môže byť vysvetlené dedičnosťou, či popôrodnými environmentálnymi udalosťami. Výskum uvádza aj jeho systematické výpadky vzniknuté v dôsledku sociálnych faktorov- sociálno-ekonomický status rodiny a vek matky pri narodení dieťaťa.

Porovnanie populačného článku s pôvodnou štúdiou

Populačný článok uvádza štúdiu o predčasne narodených deťoch vetou: „Predčasne narodené deti majú v dospelosti väčšie problémy s kariérou aj v osobnom živote.“ To je ale tvrdenie, ktoré si výsledky štúdie prispôsobuje a zveličuje ich a v samej podstate tvrdí, že každé predčasne narodené dieťa bude mať v budúcnosti problémy v osobnom živote a problém presadiť sa. Článok čerpá z internetového časopisu The Telegraph, kde sa do rozsiahlej diskusie zapájajú pobúrení ľudia, narodení predčasne a interpretované výsledky kritizujú. Avšak ani jeden z oboch **populačných** článkov (pluska.sk, telegraph.co.uk) nevysvetľujú štatistiky výskumu ani neuvádzajú výsledky v percentuálnom vyjadrení, ktoré by pomohli čitateľovi utvoriť si jasnejší obraz o výsledkoch výskumu a nenechať sa vystrašiť interpretovanými výsledkami médiách. V článku zároveň chýba, podľa môjho názoru, dôležitá informácia o výskume- výskumná vzorka, jej počet (n=200) a miesto, na ktoré sa výskum obmedzoval. Ďalšou absentujúcou informáciou v populačnom článku je informácia o pozitívnych výsledkoch na škále prívetivosti a svedomitosti, metódy a systematické výpadky výskumu. Článok neuvádza vo výsledkoch žiadne rozdiely (ani skóre, ani percentuálne) medzi PND a DD, preto môže čitateľ prikladať veľkú váhu výsledkom, pretože nevie ako veľké sú spomínané rozdiely.

Pozitívnym plus článku je že interpretácia zahŕňa problematiku predikcie sociálnych problémov PND, ktoré nemusia byť zapríčinené samotným predčasným pôrodom, ale úzkostlivosťou výchovou rodičov a šikanovaním od rovesníkov. Problematické sú v článku aj vety typu: „Štatisticky majú predčasne narodení jedinci problém uplatniť sa v praxi, získať vyššie vzdelanie či lepšie platenú prácu, pretože sú príliš ustráchaní, opatrní a málo pribojní.“, ktoré nie sú podložené žiadnymi faktami, či štatistikami a na čitateľa môžu pôsobiť mätúco.

Záver

Článok obsahoval správne výsledky výskumu, ale interpretácia celého výskumu absentovala štatistické údaje a upresnenia, ktoré mohli čitateľovi pomôcť lepšie pochopiť výsledky a celý výskum. Mnohé články z vedeckej oblasti nám zhustia obsah štúdie, ktorá sa nás môže úzko dotýkať a dôsledkom vynechaných podstatných informácií o výskume nás môžu uraziť alebo znepokojiť.

Zdroje

Príborská A. (2015). Aké bude? Výskum odhalil, čo majú predčasne narodené bábätká spoločné.

Pluska.sk Vzaté z: <http://www.pluska.sk/izdravie/zdrave-dieta/ake-bude-vyskum-odhalil-co-maju-predcasne-narodene-babatka-spolocne.html>

Eryigit-Madzwamuse, S., Strauss, V., Baumann, N., Bartmann, P., & Wolke, D. (2015).

Personality of adults who were born very preterm. *Archives of Disease in Childhood-Fetal and Neonatal Edition*, 100(6), F524-F529. Vzaté z:

https://www.researchgate.net/publication/280537116_Personality_of_adults_who_were_born_very_preterm

Práci přijímám.

SJ